

КРИТЕРІЙ 4. НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес регламентований внутрішніми Положеннями СНАУ (<https://snau.edu.ua/pro-universitet/zagalna-informacija/normativni-dokumenti/>), які розроблені на основі національних стандартів. Наявність силабусів (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-agronomiya/silabusi/>) та чіткої структури ОНП забезпечує прозорість навчання. Забезпечення права на індивідуальну освітню траєкторію та вибір дисциплін (зокрема і з інших програм) відповідає статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

Форми та методи викладання й навчання за ОНП «Агрономія» повністю відповідають принципам студентоцентрованого навчання, вимогам академічної свободи та забезпечують досягнення ПРН через поєднання гнучких індивідуальних траєкторій із унікальними симуляційними методиками. Організація освітнього процесу в СНАУ базується на партнерстві та врахуванні потреб дослідника, це забезпечується гнучкістю траєкторії: варіативність форм (денна/заочна) та право здобувача обирати дисципліни з інших програм дозволяють формувати міждисциплінарні компетенції під специфіку конкретного дисертаційного дослідження. Також, здобувачі залучені до обговорення силабусів. Регулярне анкетування (вкінці кожного семестру) демонструє високий рівень задоволеності методами викладання та їх відповідністю очікуваним результатам (<https://snau.edu.ua/science/aspirantura-ta-doktorantura/aspirantura/anketuvannja/>).

Програма виходить за межі класичної дидактики, пропонуючи методики, що імітують реальну наукову діяльність. У межах ОКЗ.Управління науковими проектами та реєстрація прав інтелектуальної власності здобувачі опановують процес підготовки грантових заявок. Це розвиває навички наукового менеджменту, фандрейзингу та здатності презентувати цінність свого дослідження для міжнародних донорів. В межах ОКБ. Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації відбувається симуляція захисту дисертації. Це дозволяє аспірантам відпрацювати навички публічної наукової дискусії, аргументації та відповіді на критичні зауваження в умовах, ідентичних до засідання спеціалізованої ради. Використання кейс-методів, воркшопів та експериментальних досліджень безпосередньо в полі або лабораторії забезпечує глибоке опанування практичної складової агрономії.

Взірцевий рівень підтверджується створенням середовища повної свободи думки як викладачів (автономія у розробці силабусів дозволяє інтегрувати в навчання найактуальніші світові тренди та результати власних досліджень, що забезпечує варіативність наукових підходів), так і для здобувачів (академічна свобода реалізується через самостійний вибір теми дисертації та методів її виконання)

Зв'язок між методами навчання та ПРН чітко обґрунтований у силабусах (Розділи 4, 5). Використання комунікативно орієнтованих технологій та відкритих форм консультування забезпечує прозорість досягнення результатів. Інтеграція СНАУ у міжнародне середовище підтверджує, що ці методи відповідають європейським стандартам вищої освіти.

Отже, ОНП «Агрономія» демонструє взірцевий характер підготовки PhD, де традиційні методики підсилені унікальними симуляційними формами навчання, що забезпечує повну готовність випускника до професійної наукової кар'єри.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Вся нормативна база, включаючи ОНП та навчальні плани (як за поточний рік так і попередні), розміщена у відкритому доступі на сайті СНАУ (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-agronomiya/silabusi/>), що дозволяє ознайомитися з ними ще до початку навчання, а також в системі дистанційного навчання Moodle.

На початку вивчення кожного освітнього компонента викладачі проводять презентацію силабуса. Здобувачі отримують роз'яснення щодо методів навчання (лекції, кейс-методи, воркшопи і ін.) та алгоритмів оцінювання (іспити, заліки). Порядок оцінювання регламентується розділом 5 силабуса, де прописано кожен бал: за що він нараховується, які терміни виконання завдань та як формується підсумкова оцінка.

Існує чітко визначений графік консультацій, що дозволяє здобувачам уточнити незрозумілі аспекти змісту програми або процедур оцінювання.

Пропозиції здобувачів щодо методів викладання враховуються у межах можливостей компонента, що робить інформацію не просто доступною, а адаптованою до потреб аспірантів. Регулярне анкетування підтверджує, що здобувачі розуміють вимоги до них та вважають систему оцінювання справедливою та прозорою.

Отже, завдяки інтеграції силабусів у цифровий простір університету та обов'язковій процедурі їх презентації на перших заняттях, СНАУ забезпечує виконання вимоги щодо своєчасного та зрозумілого інформування всіх учасників освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Наукова робота не є відокремленою від навчання, а інтегрована безпосередньо у зміст освітніх компонентів. Так, методологічний блок (ОК2, ОК3, ОК6, ОК8): забезпечує інструментарій для наукової діяльності (від використання ІТ-технологій та управління проектами до написання дисертації). Фаховий блок (ОК9–ОК13): теоретичне вивчення агротехнологій та селекції синхронізоване з виконанням індивідуальних дослідницьких завдань (експерименти, статобробка), що складають основу майбутньої дисертації.

Навчальний процес спирається на потужну матеріально-технічну базу СНАУ (спеціалізовані лабораторії) та мережу партнерських господарств. Це дозволяє здобувачам проводити апробацію технологічних рішень у реальних польових умовах, перетворюючи навчальні завдання на прикладні наукові результати. Обов'язковим елементом поєднання є оприлюднення результатів. Сторінки здобувачів підтверджують активну публікаційну діяльність у виданнях Scopus/Web of Science. Важливо, що ці публікації знову повертаються в освітній процес як актуальні джерела для дискусій на семінарах.

Аспіранти залучені до виконання госпдоговірних та ініціативних тем (наприклад, договори №120323MD, №110324MD та ін.) та конкурсів МОН для молодих вчених. Це забезпечує фінансову та організаційну підтримку досліджень і дозволяє здобувачам працювати у складі професійних наукових колективів кафедри та факультету. Всі наукові досягнення (статті, доповіді на конференціях, звіти за держбюджетними темами) чітко фіксуються в індивідуальних планах і є критерієм успішного проходження атестації, що замикає цикл «навчання, дослідження, результат».

Отже, ОНП «Агрономія» демонструє зразкову модель PhD-підготовки, де освітня складова слугує фундаментом для наукового пошуку, а дослідницькі результати є

обов'язковим продуктом кожного етапу навчання.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В університеті діє чітка процедура щорічного перегляду силабусів (згідно з «Положенням про робочу програму»). Враховуються результати анкетування здобувачів та пропозиції роботодавців. Оновлення проходять через погодження гарантом та проектною групою, що гарантує цілісність ОНП. Взірцевість програми підтверджується тим, що викладачі є активними суб'єктами наукового пошуку. Нові знання потрапляють в аудиторії безпосередньо з «поля» та лабораторій, адже власні результати держбюджетних та госпдоговірних тем (наприклад, проекти молодих учених МОН) інтегруються у зміст фахових дисциплін у вигляді нових методик селекції, цифрових рішень та моделей сталого землеробства. Оновлення змісту базується на публікаційній активності НПП у Scopus/WoS, що забезпечує здобувачів PhD найактуальнішою доказовою базою.

Зміст навчання постійно підживлюється зовнішнім досвідом, оскільки, участь викладачів у міжнародних проєктах дозволяє впроваджувати в ОНП європейські стандарти агроекологічного менеджменту та сучасні інструментальні підходи.

Аналіз силабусів (доступних на сайті програми) підтверджує наявність тем з органічного землеробства та інноваційних агротехнологій, що відповідають реальним запитам сучасного агровиробництва.

Перемоги у конкурсах МОН та розвиток сучасної інфраструктури СНАУ дають змогу оновлювати не лише теоретичний зміст, а й технологічну складову навчання, надаючи аспірантам доступ до найсучасніших приладів та методів аналізу.

Тож, ОНП «Агрономія» демонструє циклічну модель оновлення, де кожен освітній компонент є продуктом синергії між фундаментальною наукою, міжнародною співпрацею та вимогами ринку праці.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

СНАУ забезпечує широку географію співпраці (понад 26 країн), що створює фундамент для академічної мобільності. Участь НПП у закордонних стажуваннях, зокрема у Королівському аграрному університеті (Велика Британія), безпосередньо впливає на якість викладання: отриманий досвід трансформується в оновлений зміст освітніх компонентів та сучасну академічну культуру. Показником взірцевості є те, що 100% викладачів ОНП володіють англійською мовою на рівні не нижче B2. Це дозволяє вільно здійснювати наукову комунікацію та публікуватися у виданнях Scopus/WoS; забезпечувати викладання англійською мовою для іноземних здобувачів або в межах програм обміну; ефективно готувати спільні з іноземними колегами грантові заявки.

Інтернаціоналізація в межах ОНП реалізується через спільні наукові проєкти, що мають безпосередній вихід на освітній процес. Українсько-литовський проєкт з розвитку органічного землеробства (https://mon.gov.ua/static/objects/mon/sites/1/nauka/horizont/2024/Dvostoronni.naukovi.konkursy.2024/Rezultaty.konkursiv.2024/16.01.2024/Spi_ln.ukr-litov.nauk-dosl.projekt.2024-2025-16.01.2024.pdf) є прикладом того, як двосторонні державні домовленості стають базою для досліджень здобувачів PhD. Результати міжнародних наукових розробок інтегруються в лекційні курси та практичні заняття, забезпечуючи аспірантів даними найвищого світового рівня. Міжнародна активність здобувачів підтверджується постійною участю у закордонних конференціях та апробацією результатів дисертацій на міжнародних майданчиках (<https://surl.lj/tnrqtr>;

<https://surli.cc/cbrwfr>). Це гарантує, що наукові результати, отримані в межах ОНП, є валідними та конкурентними поза межами України. Тож, інтернаціоналізація ОНП «Агрономія» є наскрізною: від мовної підготовки викладачів до реалізації спільних міжурядових наукових проєктів. Це створює унікальне середовище для підготовки доктора філософії як науковця міжнародного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітній процес за ОНП «Агрономія» у СНАУ демонструє взірцевий рівень підготовки PhD, базуючись на засадах студентоцентрованості, академічної свободи та нерозривної єдності навчання з передовими дослідженнями. Програма реалізує унікальну модель партнерської взаємодії, що забезпечує повну індивідуалізацію освітньої траєкторії: здобувачі самостійно обирають вибіркові компоненти (зокрема з інших програм) та визначають вектор дисертаційного пошуку. Взірцевою практикою програми є впровадження спеціалізованих симуляційних технологій, таких як «Гранд-симуляція» для відпрацювання навичок фандрейзингу та підготовки міжнародних заявок. Прозорість процесу гарантується відкритим доступом до силабусів із чіткими критеріями оцінювання, а результати систематичного анкетування здобувачів підтверджують високу відповідність методів викладання очікуваним програмним результатам.

Принцип «навчання через дослідження» є наскрізним і реалізується через глибоку інтеграцію наукових завдань у зміст освітніх компонентів, де теоретичне навчання прямо корелює з етапами підготовки дисертації та апробації результатів у виданнях Scopus/WoS. Взірцевим є поєднання академічного навчання з роботою у реальному секторі: аспіранти залучені до виконання госпдоговірних тем та проєктів молодих вчених МОН, що забезпечує безпосередній зв'язок науки з виробничими потребами агробізнесу. Високий рівень інтернаціоналізації підкріплюється взірцевим показником – 100% володінням викладацьким складом англійською мовою на рівні B2, що дозволяє інтегрувати результати міжнародних стажувань та спільних міжурядових проєктів безпосередньо у зміст силабусів. Це створює глобально конкурентоспроможне наукове середовище, де зміст навчання оновлюється динамічно відповідно до найсучасніших світових агротехнологічних практик.